

JANIKOVSZKY ÉVA ÓVODA és BÖLCSŐDE

ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2025

Készítette: az óvoda igazgatója az óvoda nevelőtestületének bevonásával

Dorothy Law Haltz: Egy élet a kezében

*Ha a gyerekek kritizálva élnek,
Megtanulják, milyen megbélyegezettnek lenni.
Ha a gyerekek ellenségeskedésben élnek,
Megtanulnak veszekedni.
Ha a gyerekek kicsúfolva élnek,
Megtanulnak szégyenlősnek lenni.
Ha a gyerekek megszégyenítve élnek,
Megtanulnak bűnösnek lenni.
Ha a gyerekek toleráns légkörben élnek,
Megtanulnak türelmesnek lenni.
Ha a gyerekek bátorítva élnek,
Megtanulnak bizalommal élni.
Ha a gyerekek megdicsérve élnek,
Megtanulják megbecsülve érezni magukat.
Ha a gyerekek méltóságban élnek,
Megtanulják az igazságot.
Ha a gyerekek biztonságban érzik magukat,
Megtanulnak hinni.
Ha a gyerekek hitelesen élnek,
Megtanulják, mit jelent szeretni.
Ha a gyerekek elfogadva és barátságban
élnek,
Megtanulják megkeresni a szeretetet a
világban.*

TARTALOMJEGYZÉK

I. BEVEZETŐ	4
BEMUTATKOZÁS	5
II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP	5
GYERMEKKÉP	5
ÓVODAKÉP	7
III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	9
AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI	9
EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA	10
AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS	15
AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA	17
IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	20
SZEMÉLYI FELTÉTELEK	20
TÁRGYI FELTÉTELEK	21
AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	24
AZ ÓVODA KAPCSOLATAI	25
V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	28
JÁTÉK	28
VERSELÉS, MESÉLÉS	30
ÉNEK, ZENE, NÉPI JÁTÉK, TÁNC	33
RAJZOLÁS, FETÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA	35
MINDENNAPOS MOZGÁS	37
A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE	40
MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK	42
A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS	43
VI. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	44
A GYERMEKEK FEJLŐDÉSÉNEK NYOMONKÖVETÉSE	45
VII. HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEINK	46
VIII. A GYERMEK ÉS IFJÚSÁG VÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ	47
IX. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK INTEGRÁLT NEVELÉSE	49
AZ SNI GYERMEKEK ÓVODAI NEVELÉSÉNEK CÉLJA	49
A PEDAGÓGIAI MUNKA KIEMELT TERÜLETEI	50
AZ SNI GYERMEKEK ÓVODAI NEVELÉSÉNEK FELTÉTELEI	51
X. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	52

I. BEVEZETŐ

Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet alapján az óvoda elkészíti pedagógiai programját, amelynek meg kell felelnie az Alapprogramban foglaltaknak. NKT 26.§ bekezdés szabályozása szerint a pedagógiai programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el.

Óvodánkban a "Nevelés játékkal, mesével" című minősített óvodai program szellemében dolgozunk, így a helyi pedagógiai program is ennek alapján, és a helyi adottságokat figyelembe véve készült.

A nemzetiség óvodai nevelésének irányelveiről szóló 17/2013. (III. 1.) EMMI rendeletben meghatározottak alapján, figyelembe véve a nemzetiség óvodai nevelésének irányelvét a Kozármislenyi Német Kisebbségi Önkormányzat jóváhagyásával és támogatásával, óvodánkban a magyar nyelvű program mellett német nemzetiségi nevelés is folyik.

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveiről szóló 32/2012. (X.8.) EMMI rendeletben foglaltakat figyelembe véve óvodánk sajátos nevelési igényű gyermekeket is nevel.

Az Alapprogram a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira építve meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy:

- a) a gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
- b) a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be;
- c) az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesüljön színvonalas nevelésben;
- d) az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységnek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell.

Bemutatkozás

Óvodánk Kozármislenyben működik, többségében heterogén, valamint felmenő rendszerben megvalósuló homogén csoportokkal.

Az óvodába járó gyermekek egész napos játék közben élik életüket, többnyire az általuk kezdeményezett és igen szeretett tevékenységeken, élénken játszott játékokon keresztül szereznek egyre több ismeretet önmagukról és környezetükről. A zene, a vizualitás, a mese, vers, a mozgás, a játékok építőanyaga. A sokat és jól játszó, mesét hallgató gyerekek 6 éves korban gond nélkül lépnek át az iskolába: megérnek egy másfajta tanulásra. A hétköznapiakat az ünnepekre való készülés, és az ünnepek érdekessége bontja meg.

Az óvoda környezete igényes, udvar védett környezetben van, a sok fa, nagy füves terület jó levegőt biztosít, az esztétikus fajták pedig a mozgásfejlesztés forrásai. A csoportok otthonosan, a gyermekek igényeinek és szükségleteinek megfelelően vannak berendezve.

II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

GYERMEKKÉP

Az ember mással nemhelyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A gyermek fejlődő személyiségét, fejlődését genetikai adottságok ésérés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások – beleértve a spontán és tudatos nevelő hatásokat is – együttesen határozzák meg. E tényezők hatásainak következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek harmonikus személyiségfejlődését, az eredményeit, erényeit, sikeres próbálkozásait értékelő, másságot elfogadó környezettel segítjük. A sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek személyiség fejlesztésénél a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszünk. Feladatunk e gyermekek beilleszkedésének elősegítése társaik közé. Speciális fejlesztésüket a

Pedagógiai Szakszolgálatok igénybevételével, az adott területet ellátó szakemberek foglalkoztatásával biztosítjuk.

Az óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszünk, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődjön és meglévő hátrányai csökkenjenek. Intézményünk nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Minden gyermeknek joga van ahhoz, hogy megkapja a neki megfelelő gondoskodást és nevelést.

AZ ÓVODA CSOPORTSZERKEZETE

A gyermekek csoportba kerülésének elvei:

- megfelelő életkori arány kialakítása, testvérkapcsolatok, nemek aránya,
- SNI-s gyermekek, ill. HH-s és HHH-s gyermekek arányára figyelemmel.

Az ily módon kialakított csoportok életmód szervezésének elvei:

- a nemek fejlődésbeli különbségére differenciált tevékenységi stratégiát kell kidolgozni - az „együtt és külön” elvet érvényesíteni kell,
- a tevékenységeket a nagyok szintjére kell szervezni, a kicsik kedvük szerint kapcsolódhatnak be,
- fontos mindenki önmagához mért értékelése,
- a nagyobbak szociális vonzereje az óvónői hatást erősíti,
- a csoport kisebb egységekre tagolódik, amely a tevékenység jellegétől függően alakul,
- a nagyok részére minden tevékenységnek megvannak a maga szabályai, a lehetőségekkel és korlátokkal együtt,
- az önkéntesség nem jelenti a rendszeres távolmaradások elfogadását,
- a játékos helyzetekben fontosak az ésszerű szabályok, szokások, a megfelelő magatartásformák, melyek fokozzák a közös játék élményét,
- kezdeti időszakban szilárd szokásrendszert kell kialakítani, az átrendeződések, státuszváltások miatt, a magatartási szokások erősítése a legfontosabb feladat, a kicsik-nagyok zavartalan együttműködése érdekében,
- életkortól függetlenül erősíteni kell a szociális szerepeket, támaszkodni kell azoknak a gyerekeknek a segítségére, akik azonosulnak a szabályokkal.

Az óvodai nevelésben a barátságos, otthonias, családi légkör alapkövetelmény. Aki barátságos környezetben tölti gyermekéveit, az életigénylésnek a lehetőségeit kapja, derűs emberré válik. A védettség és a biztonságérzet vágya mellett a kisgyermeknek hihetetlen a szeretet igényük. Szükség van arra, hogy érezzék, elfogadják és szeretik őket, ráadásul olyanak, és úgy amilyenek. Csak az tanul meg szeretni, akit szeretnek, csak az tud megtanulni másokat elfogadni, aki maga is átélte az "elfogadottság" élményét.

ÓVODAKÉP

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Az óvodában, miközben teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszer, személyi és tárgyi, valamint pedagógiai környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legfőbb feltételeit.

Az óvodapedagógus az ismeretek tapasztalati úton történő megszerzéséhez segíti hozzá a gyermeket. Megteremti annak a lehetőségét, hogy a gyermek a játékon, a művészeteken, az alkotómunkán, saját tevékenységén keresztül szerezhesse meg azokat az élményeket, amelyek megnyitják, és ébren tartják benne a vágyat a környező világ megismerésére, a tanulás örömeinek átélésére. Ebben az életkorban az igazi ismeret az, amit a gyermek önmaga szerez meg.

Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztésére törekedünk az óvodai nevelés során. A pedagógiai tapintat elemeinek érvényesítése a gyakorlatban kiterjed a gyermek és a szülő méltóságának tiszteletben tartására, a családtagok elfogadására, és feléjük szakmai alázattal való közeledésre.

Az óvodai nevelés célja, alapelvei

Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését, kibontakozását, a hátrányok csökkentését, az életkor és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Alapelvek:

- a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi
- a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek, képességeinek kibontakoztatását
- az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről, a testi, a szociális és értelmi képességek egyéni és életkorspecifikus alakításáról, a gyermeki közösségben végezhető sokszínű- az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról, e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmakról, emberi értékek közvetítéséről, a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, a nemzeti identitás erősítését, a nemzeti hagyományok átörökítését, a nemzetiségi gyermekek nyelvi nevelését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

A speciális szükségletű gyermekek képességeinek optimális kibontakoztatása úgy, hogy a közösség életébe minél könnyebben beilleszkedhessenek. A gyermekközösség felkészítése, elfogadóvá formálása, az együttes élményekből fakadó szeretet kialakítása.

III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI

Legfontosabb feladatunk hagyni, hogy a gyermek eredetisége szabadon fejlődjék, ezért teljes odafordulással bánunk vele, egészséges környezetet alakítunk ki számára, jó szokásokra, életritmusra, korához illő fegyelemre is szoktatjuk.

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi, lelki és értelmi fejlesztése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása,
- az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Mindennek az alapja, hogy a gyermek érdeklődésére és cselekvésére, előzetes tudására, tapasztalataira épüljön az ismeretanyagot is tartalmazó tevékenységrendszer.

A nemzetiségi nevelés és feladata

- biztosítson anyanyelvi környezetet a gyermekek számára
- ápolja és fejlessze a nemzetiségi életmódhoz, kultúrához kötődő hagyományokat és szokásokat
- készítse fel a gyermekeket a nemzetiségi nyelv iskolai tanulására - segítse a nemzetiségi identitástudat kialakulását és fejlesztését.

Törekedni kell arra, hogy a gyermek érzelmi biztonságának megteremtése mellett vegye figyelembe a gyermek nyelvismeretét.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek (SNI, BTMN) esetében az óvodapedagógus feladata, hogy hatékony, differenciált nevelő-fejlesztő munkája érdekében, a megfigyelések eredményeit felhasználva, segítse a gyermek fejlődését a játékban, a játék által.

Tehetséggondozási feladatok

A gyermeket a maga ütemében, az igényei, és képességei alapján kell fejleszteni.

Ebbe a szemléletbe és ezen alapuló gyakorlatba a kiugró képességű gyerekek fejlesztése is beletartozik. Az inklúzió éppen azt jelenti, hogy a „minden gyerek más” elve érvényesül.

EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA

Az egészséges életmód alakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. A testi-, lelki-, szellemi egészség alapvető feltétele a jó komfortérzet biztosítása, és a gondozási feladatok teljesítéséhez szükséges bensőséges gyermek-felnőtt kapcsolat. A nevelő funkción belül a gondozás, a gondoskodás a gyermekről, eredendő és mindvégig jelenlevő sajátossága az óvodának. Nincs annál fontosabb, mint biztonságot, védettséget nyújtani a rászoruló gyermeknek. Az óvás, a védelem kiterjed az óvodai környezet egészére. Biztosítani kell a balesetmentes, egészséges környezetet, a fejlesztő életmódot.

A helyes napirend az egészséges életmódra nevelést szolgálja.

Benne: étkezés, alvás, szabad levegőn tartózkodás, tisztálkodás és sok-sok játéklehetőség. Mivel a fejlődő gyermeki szervezet érése még nem fejeződött be, az egészséges fejlődés feltételeit hozzáértően kell megteremteni, kevés, igazán fontos szabállyal kell rugalmassá tenni.

Az olyan feladat, mint a környezethez való viszony kialakítása, alkalmazkodás a természeti környezet változásához, a természet megszerettetése, a szabad levegőn tartózkodás igényének kialakítása, a helyes étkezés, tisztálkodási szokások, testápolás igénye gondozási és nevelési feladat. Csak megfelelő óvónői magatartás mellett a segítő, beavatott és felelősséget, kötelezettséget viselő dajka közreműködésével válik a kettő eggyé, hiszen a kézmosásnál, az étkezésnél vagy a szabad levegőn tartózkodásnál nem egyszerű utasítás végrehajtói a gyermekek, hanem aktív részesei a folyamatnak, ahol nem csak szokásokat alakítunk ki, hanem újfajta igényeket is megpróbálunk felébreszteni a gyermekekben. Így például az egészséges táplálkozáshoz szükséges ételek, italok megszerettetése, az időjáráshoz alkalmazkodó öltözködés, a rendszeres tisztálkodás igénye, a veszélyhelyzethez való tudatos igazodás, a tárgyak, eszközök bizonyos csoportjában rejlő baleset vagy életveszély felismerése és annak óvatos kezelése.

Az óvodai nevelés feladata a gyermek testi fejlődésének elősegítése, ezen belül:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése, (sószoja)
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só és telítettség-tartalmú ételek

fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.

- életvezetési készségek fejlesztése, melyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához.
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése.
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása
- megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása. (TSMT, Mozgáskotta)

A gyerek fejlődésének alapja, hogy féltő, óvó, gondoskodó szeretet, folytonos, stabil biztonság vegye körül. Egyéni, differenciált bánásmód szükséges a személyes, bensőséges kapcsolat kialakításához, amely minden gyermeket megillet.

A gondozás és a szokások kialakításával segítjük a gyerekek szükségleteinek kielégítését, elősegítjük fejlődését. Mindez hozzájárul egészségük megőrzéséhez, jó közérzetükhöz, és a nevelési hatások érvényesüléséhez. Az óvodába lépéskor komplex állapot felmérés, anamnézis felvétele történik. Az óvoda felelőssége, hogy a családból hozott értékeket erősítse (szeretet, tolerancia), szokásokat alakítsa, amelyek szükségesek a társadalmi beilleszkedéshez.

Zöld óvoda: Óvodánk 2016-ban, 2020-ban, majd legutóbb 2023-ban is elnyerte a "Zöld óvoda" címet. A cím annak elismerése, hogy a környezeti nevelés terén sokoldalúan fejlesztve, eredményesen neveljük a gyermekeket, fokozottan figyelünk az egészséges fejlődésükre (mozgás, táplálkozás, betegségmegelőzés) a családokkal együttműködve.

Kiemelten kezeljük a természet és környezetvédelmet a helyi adottságok, különlegességek megismerésével kapcsolatos tevékenységeket. (fák, növények védelme, madárvédelem, lakóhely megismerése, az épített és természeti környezet védelme, népi hagyományok ápolása). Óvodánk udvarán kialakított Óvodakertben a gyerekeknek lehetőségük van

ismerkedni a növények gondozásával, megfigyelni azok fejlődését. Ehhez a projekthez kapcsolódik a komposztálás során keletkezett zöldhulladék felhasználására.

Az előkertben kialakított mezítlábas ösvény rendszeres használatával hozzájárulunk a gyerekek szenzomotoros fejlődéséhez, talpboltozatuk egészséges alakulásához.

Nevelési cél:

- a gyerekek egészséges fejlődéséhez szükséges környezet biztosítása
- az egészséges életmód, gondozás, egészségmegőrzés szokásainak kialakítása
- a gyerekek aktívan vegyenek részt az Óvodakert gondozásában
- a fenntarthatóság és környezettudatos magatartás alakítása

Feladatok:

- a családdal együtt a gyermek egészséges életritmusának a kialakítása, a személyiség fejlődésének elősegítése,

Egészségnevelési terv

Egészséges táplálkozás		
Cél	Feladat	Módszer
Az élettani szükségleteknek megfelelő minőségű, tápértékű étkezés biztosítása.	Az étkeztetés megoldása vállalkozásban MEVID	Adagok mérésének ellenőrzése.
A táplálkozás egészségügyi ajánlásának betartása.	Megfelelő mennyiségű tejadag. Napi 2 adag zöldség, gyümölcs, kevesebb zsír, só.	Változatosság. Étlapok elemzése, kalóriatartalom feltűntetése. Gyümölcsnapok.
Egészséges ételek, ízek megismerése.	Minél több zöldség, hal, változatos köret, saláták.	Ételbemutató, kóstolások.
Megfelelő étrend összeállítása speciális étkezést igénylő gyermekek számára.	Tejmentes és gluténmentes alapanyagok biztosítása.	Külön tálalás, tárolás. Változatosságra törekedés.
Folyadékpótlás	Napi megfelelő vízmennyiség biztosítása.	Óvónői, dajkai odafigyelés, figyelmeztetés. Ivópoharak biztosítása a csoportszobában. Ivókutak az udvaron, ivókulacsok feltöltése meleg

		napokon.
--	--	----------

Testmozgás, mindennapos testnevelés		
Cél	Feladat	Módszer
Szabad játék során, kötetlen, spontán, természetes mozgások.	Testi képességek fejlesztése: erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség.	Mozgásos lehetőségek biztosítása a csoportszobában és az udvaron.
Testnevelés foglalkozás	Heti 1 alkalom biztosítása a tervezett mozgásfejlesztésre. Tudatos nagymozgások, egyensúlyérzék fejlesztése, a tér mozgásos megismerése. Változatos, sokoldalú eszközhasználat.	Csoportnaplóban megtervezett testnevelés foglalkozások a tornaszobában, a szabadban.
Mindennapos testnevelés	Frissítő, minden izomcsoportot megmozgató mozgásformák (zenés gimnasztika, preventív torna) friss levegő biztosítása mellett.	Csoportnaplóban tervezett, ellenőrizhető.
Változatos mozgástevékenységek megismerése, gyakorlása.	„Veronika” zene-mozgásterápia bevezetése a csoportokba. Csoportos TSMT foglalkozások „Mozgáskotta” „Így tedd rá” program táncos alapjainak gyakorlása.	Összehangolt mozgások együtt végzése, mozgásélmény biztosítása.
Differenciált mozgástevékenység.	Óvodai időn kívül végzett speciális mozgáslehetőségek biztosítása.	Néptánc, foci. társastánc, úszás, TSMT, szivacs kézilabda, úszás

Testi-lelki mentális egészség fejlesztése		
Cél	Feladat	Módszer

Kiegyensúlyozott, pszichés fejlődés elősegítése	Nyugodt, elfogadó, biztonságos környezet biztosítása. Szoros együttműködés szülőkkel, szakemberekkel.	Elegendő idő a beszoktatásra. Nyitott óvoda. Előadások szervezése különböző témákban szülők, pedagógusok számára.
Mentális egészség „mint a jólét állapotának” megvalósítása.	A megfelelő fizikai erőnlét, állóképesség kialakítása. „Boldog Óvoda” program bevezetése.	Közös élmények, tapasztalatok gyűjtése. Játékos tanulás. Esetmegbeszélések.
Egészségét	Egészséges táplálkozás	Gyümölcs és zöldségsaláták készítése közösen.
Légúti problémák megelőzése	Sószoba használat heti rendszerességgel.	Szabad játéktevékenység a sószoba homokozójában.

A bántalmazás és az óvodai erőszak megelőzése		
Cél	Feladat	Módszer
A pozitív viselkedési formák megerősítése.	A gyerekek harmonikus személyiségfejlődését elősegítő helyes, egymást segítő magatartás erősítése. Megfelelő viselkedési normák, szabályok tudatosítása.	Dicséret. A segítő, társakkal együttműködő magatartás kiemelése.
Az agresszív magatartás elítélése.	A társaira és önmagára is veszélyes gyermeki magatartás kezelése, leépítése. Kapcsolatfelvétel pszichológussal, pszichopedagógussal	Családlátogatások. Nevelőtestületi esetmegbeszélések. Esetmegbeszélés pszichológussal, pszichopedagógussal

Személyi, környezeti higiéné		
Cél	Feladat	Módszer
Egyéni higiénés szabályok betartása.	Kézmosás fontosságára nevelés. Saját eszközök használata:	Meglétük ellenőrzése. Törölköző, tornafelszerelés hetente, ágynemű 2 hetente

	pohár, evőeszközök, fogmosó eszközök, saját fésű, ezek tisztán tartása.	való haza adása kimosásra.
Környezeti higiéniaóra való nevelés.	Az óvoda tisztasága, az udvar rendezettsége, szellőztetés stb.	A technikai személyzet munkájának ellenőrzése.

Balesetmegelőzés, elsősegélynyújtás		
Cél	Feladat	Módszer
Az óvoda óvó - védő előírásai.	A dolgozók figyelmének felhívása a munkavédelmi szabályok betartására.	Munkavédelmi szabályzat.
Ne történjen baleset!	Balesetmentes környezet kialakítása. Szabványos udvari játékok beszerzése.	Udvari játékok kötelező felülvizsgálata Esetleges hibák javítása karbantartó segítségével.
Felügyelet a gyermekek védelméért.	Nyitástól zárásig óvodapedagógus ügyel a gyermekekre.	Munkaidő nyilvántartás
Balesetek esetén segítségnyújtás.	Baleset esetén a sérült ellátása. Orvos hívása, vezető értesítése. A baleset nyilvántartása.	Ismételt munkavédelmi oktatás. Baleseti jegyzőkönyv felvétele. Gyermekek számára tanév elején balesetmegelőzési foglalkozás tartása. (naplóban rögzített)

AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

Az óvoda családias, bizalmat közvetítő szeretetteljes légköre ösztönöz és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül, mert biztonságérzet és szeretetkapcsolat nélkül a kisgyerek nem nevelhető. Az óvodai gyermekközösség alakulásában az első eredmény, ha minden gyermek jól érzi magát a csoportban.

Nagyon fontos, hogy mindig megértésre és toleranciára törekedjünk. Az együttéléshez szükséges erkölcsi normák és tulajdonságok csak akkor fejlődnek ki, ha állandóan gyakoroljuk a társakhoz való helyes viszonyulást.

A közösségi nevelés alapelve, hogy a gyermek, mint egyén találja meg helyét a közösségben.

Ennek eszköze:

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érik,
- a gyermek és az óvoda alkalmazottai, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze,
- az óvodai egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek,
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint pl. együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és akaratának (ezen belül önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának szabálytudatának), szokás és -normarendszerének megalapozása.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és a családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Nevelési cél:

A gyermeknek igényévé válik a csoporttal való együttműködés, ugyanakkor, ha arra van igénye - egyedül is tevékenykedhessen. A társas kapcsolatok alakulásának legfőbb eszköze elsősorban a játék, ezt követik a közös tevékenységek, a közösen végzett feladatok, a különböző szervezeti keretekben megvalósuló tanulási formák.

Feladatok:

- a befogadó, biztonságot nyújtó, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése
- pozitív személyes kapcsolatok kialakulásának elősegítése (óvónő-gyermek, gyermek-gyermek, dajka-gyermek)
- a közösségi élet szokásainak kialakítása, eltérő életmód, kultúra, szokásrendszer kölcsönös elfogadása
- a családdal való hatékony együttműködés
- a felnőttekkel és a társakkal való szocializáció kialakulása
- a főbb magatartási, viselkedési formák kialakítása.

„Boldog óvoda program”: Célja, hogy óvodásaink csoportosan és egyénileg is ismerjék meg a boldogság fő összetevőit. Mindeközben olyan tevékenységek végzésére inspiráljuk őket, melyek hozzájárulnak a gyerekek boldogság szintjének növekedéséhez.

Várható eredmény: optimista, magabiztos és kitartó óvodások, akik észreveszik az élet szépségeit, az örömteli pillanatok és boldog, határozott, pozitív énképpel rendelkező iskolássá, majd felnőtté válnak.

AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel, az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

A gyermeknek a kapcsolatteremtésben és kapcsolattartásban óriási jelentőségű az élszóbeli kifejezés. Az ember lételeme, hogy rá figyeljenek, meghallgassák, ezért meg kell értetnie magát. A kicsi gyermeknek ez óriási kihívás. Utánzással tanul beszélni, megtanulja a gesztusokat.

A fejlődés várható jellemzői:

- megalapozódnak és erősödnek az értelmi és nyelvi mélystruktúrák,
- fejlődik a gyermekek énjé, cselekvésbeli ügyessége, önazonossága, személyiségét összetartó anyanyelvi beszéde, a belső képteremtés

Megtanulják a kifejezés, megértés és kapcsolatteremtés „leckéjét”, a tér és idő tagolását, az ok és következmény összetartozását, élethelyzetek megoldásának előképeit, a bánni tudást önmagukkal és a másikkal, tájékozódást az emberi viszonyokban.

Az ember életének egyes szakaszaiban jellegzetes tevékenységformákon keresztül fejezi ki és tanulja önmagát és a környező világot. A kisgyermek játékában is működik a tanulás, gyakorlás, szabálykövetés, céltudatosság, a felszínen mégis minden a játék formájában jelenik meg. Képzeldésbe, cselekvésekbe átfordítva próbálkozik benyomásainak tagolásával és rendezésével.

A lényeget a játék nyelvén: szimbólumok segítségével, tárgyak rakosgatásával, cselekvéssel jeleníti meg.

Az óvodáskorú gyermek a játékban él és fejlődik. Minden fejlődés értéknövekedés, amely az ember megismerő - és teljesítőképességének gyarapodását, kreativitásának és önkiterjesztési törekvéseinek kibontakozását foglalja magába.

A fejlődés belső tényezői közül legfontosabb a belső érzés. Kisgyermekkorban az idegrendszer érzése főleg az érzékszervi működésekben, a mozgás fejlődésében és szabályozásának növekvő képességében mutatkozik meg. Később képes a gyerek környezetét utánozni, a látottakat, hallottakat elraktározni, próbálgatni, ismételni, változtatni és belőlük újat alkotni. Képzeteinek rugalmas mozgatásával, összekapcsolásával és szétválasztásával, a valóságtól eltérő módon való összeillesztésével, azaz fantáziájának működtetésével ügyességre, értelmi mozgékonyagra tesz szert. Viselkedése, gondolkodása csak fokozatosan válik céltudatossá.

A tanulás nem más, mint mindenféle tapasztalatszerzés, amely a külső környezettel való kölcsönhatás során keletkezik.

A fejlődés feltétele, hogy az érési folyamatok minél gazdagabban mintázott környezetbe jöjjenek létre és folyamatosan előre is haladjanak. A fejlődési folyamatban a gyermek egyre nagyobb kezdeményező szerephez jut. Ez olyan megerősítő hatású, hogy további kíváncsiságra, tanulásra, tapasztalatszerzésre ösztönzi. Gondolkodása így sohasem áll le, folyton tanul, mert folyton játszik! Mindenféle fejlesztés, korrekció csak az életkorra jellemző, fő tevékenységi formában valósítható meg eredményesen.

A gyermek játékában elsősorban önmagát tanulja. Tagolatlan és rendezetlen félig érett tudattartalmait tisztázza, rendezi és tagolja. Utánoz, kipróbál, kitalál hipotézis-magatartást folytat. Egyre nagyobb hatékonyságra és önállóságra törekszik önmaga és tárgyi- társas környezete felett. Nem tud nem tanulni.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek megismerési folyamatának alakítását a Szakszolgálatokkal kötött együttműködési megállapodás alapján a gyermekek fejlesztéséhez legmegfelelőbb szakember látja el.

Nevelési cél:

- az óvoda feladata elősegíteni a gyermekek iskolára alkalmassá tételét, amennyire csak lehetséges.
- az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és kreativitás fejlesztése.
- az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása.

Feladatok:

- a gyerekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása,
- a gyermek érdeklődésére épített spontán tevékenységek. Ennek legfőbb színtere a játék a mozgás, a környezettudatos viselkedés és a spontán, játékos tapasztalatszerzés,
- a gyermekek ismeretszerzésének és képességfejlődésének alapfeltétele a sokféle tevékenységi lehetőség, az óvónők gyermekismerete, szituáció érzékenysége, módszertani gazdagság.
- a gyerekek fejlődésének segítéséhez a differenciálás és a sokféle tanulási forma kihasználása szükséges.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

SZEMÉLYI FELTÉTELEK

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

A nemzetiséghez tartozó gyermekeket nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit is nevelő óvodában a dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Az óvodapedagógus modell szerepe

- Természetes viselkedésünkkel védelmet, biztonságot jelentünk a gyermekek számára.
- Magatartásunkban az elfogadás és a tolerancia dominál, az egyéni, egyedi, másfajta értékek pozitív irányú megközelítése érvényesül.
- Erősítjük a nevelőtestületünkben azt az óvodapedagógusi stílust, mely a segítőkészséget és nem a folytonos számonkérést helyezi előtérbe. Mi is részesei vagyunk a folyamatnak, megmutatva értékeinket, vállalva gyengeségeinket.

Programunk megvalósításának színvonalát, minőségét és eredményességét az óvodapedagógusok személyisége, a nevelőtestület légköre és a vezető közreműködése dönti el.

TÁRGYI FELTÉTELEK

A gyermekek óvodai életének színterei otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt. A csoportszobákban a gyermekeket harmóniát árasztó színek, formák, természetes anyagok

veszik körül, a játékok, egyéb eszközök számukra is hozzáférhető módon, biztonságosan vannak elhelyezve. Az óvoda megfelelő munkakörnyezetet biztosít az óvodai munkatársaknak, lehetőséget teremt a szülők fogadására.

Óvodánk rendelkezik a helyi nevelési program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épülete, udvara, kertje berendezését oly módon alakítottuk ki, hogy szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelelően változó testméreteiknek, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését, lehetővé tegye a gyermekek mozgás – és játékigényének kielégítését. Az épület

gázfűtéssel, szennyvízcsatornával, napelem rendszerrel komfortosított. Udvarunk nagy kiterjedésű, lombot adó fákkal, bokrokkal, udvari játékaink megfelelnek a szabványossági előírásoknak, melyeket folyamatosan bővítünk.

Az épületben mind a 12 csoportnak külön mosdó és öltöző helyisége van, a csoportok bútorzata megfelelő.

Az óvodához a következő helyiségek tartoznak bútorokkal és a szükséges eszközökkel felszerelve:

- sószoza
- 2 fejlesztő szoba
- 2 tornaszoba szertárral
- 3 felnőtt mosdó
- raktárhelyiségek
- tisztítószer raktár
- vezetői iroda
- gazdasági iroda
- óvodatitkári iroda
- 2 felnőtt öltöző

Az épület kétszintes, az emeleten összekötő folyosóval kapcsolódunk az általános iskolához.

**A nevelési program végrehajtásához szükséges, a nevelő munkát segítő
eszközök és felszerelések jegyzéke**

Eszközök, felszerelések területenként	A rendelkezésre álló eszközök
1. Játékok, játékeszközök különbféle játékformák eszközei	Alapvető játékeszközök, játékbútorok, képességfejlesztő játékok, udvari játékok
2. Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	Greisswald fal, zsámolyok, bordásfalak, tölcsérek, padok, szőnyegek, trambulinok, hengerek, ugrólabdák, labdák, hullámgörgők, mozgáskotta, tornakarikák,
3. Ének-zene, énekes játékok eszközei	Ritmushangszerek (pl. Orff) zenehallgatási anyag (CD, kazetta), kendők, hívóképek, fejdíszek, szintetizátor, gitár, xilofon, hangszerkészlet I.II. nyeles fadobok, csengők,
4. Az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei	Magyar és német verses és mesés könyvek, szólás-közhelyek gyűjtemény, bábkészlet (ujjbábok, kesztyűbábok, síkbábok), fejmaszkok, paraván, jelmezek, kiegészítő eszközök, dramatizáláshoz szükséges kellékek, 2 db meseládikó
5. Értelmi képességeket és kreativitást fejlesztő játékok, anyagok, eszközök	Táblás játékok, értelmi képességeket fejlesztő játékok (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, gondolkodás) különböző figyelemfejlesztő társasjátékok, puzzlek

6. Ábrázoló tevékenységet fejlesztő anyagok, eszközök	Technikai rajzeszközök, természetes eredetű anyagok, termések, nyomda, illetve különböző technikák, szemléltető eszközök
7. Természeti, emberi, tárgyi környezet megismerését segítő anyagok, eszközök	Elsősorban a csoportban található játékeszközök, MINIMAT készlet, síkidomok, mértani testek, logikai készlet, színes rudak, színes kártyák (növények, állatok, emberek, közlekedés), vízimalom, játékesernyők, homokozó-vizezők, hátizsákok, nagyítók, távcsövek, bogárnézőkék, szélzsákok, akvárium, lélegeztető, világító berendezés, növények, halak, csigák, földgömbök,
8. Munkajellegű tevékenységek eszközei	Gyermekméretű eszközök, gyermeklapátok, gyermekgereblyék, locsolókannák, palántanevelő ládák, sziták, vödrök, kanalak, nagy lapát, nagy lombseprű, nagy gereblye,
9. A nevelő munkát segítő eszközök	TV, CD lejátszó, kazetták, CD lemezek, diavetítő, diafilmek, vetítövásznon, DVD lejátszó, DVD lemezek, fényképezőgép, projektor. Valamennyi csoportban elérhető a wifi.
10. Egyéni fejlesztést szolgáló speciális eszközök	A sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni fejlesztését segítő speciális eszközök. Tükör.

AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

Napirend, heti rend

A gyermek egészséges fejlődéséhez, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

A napirendünket folyamatosság és rugalmasság jellemzi, mely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.

A heti rend kialakításánál alkalmazkodunk a gyerekek igényeihez, érdeklődéséhez, és figyelembe vesszük a többi óvodai csoport tevékenységeit, aktualitásokat.

Gyermeccsoportjaink napi – és heti rendjét az óvodapedagógusok alakítják ki, ehhez figyelembe véve a gondozási teendőket és a gyermekek fejlesztéséhez szükséges egyéb tevékenységeket.

Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást, nevelést segítő munkatársakkal.

Az óvodai élet megszervezése során törekszünk a személyes interakciókra, előszavas mese és a közösségi játékélmény biztosításával.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják.

Az óvodai élet megszervezésének alapja a jóváhagyott pedagógiai program.

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel óvodapedagógus foglalkozik.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvoda csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek

egyéni terhelhetőségéhez igazodó- iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket az előző bekezdés alkalmazása során tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak kell tekinteni

A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumokban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltéskori nevelési évben rendszeresen mérjük a gyermekek készségeit, képességeit.

AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt biztosítja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés.

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti a családközpontú intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz, és az egyéni szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvoda kapcsolatot tart az érintett nemzetiségi önkormányzatokkal, szervezetekkel.

Óvoda – család

Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események, ünnepek

családias hangulat kialakításával – a felnőttek és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik az örömteli érzelmi állapotot.

A gyermek elsősorban a családban nevelődik. Jó esetben az óvoda folytathatja és kiegészíti a megkezdett nevelési folyamatot. A családban végbement funkcionális változások következtében gyakran az óvodára hárul a fejlődésben történő lemaradások korrigálása, a családi nevelésben felmerülő hiányok pótlása. Beszoktatásnál különbséget kell tennünk a családból, a bölcsődéből, vagy más közösségekből érkező gyermekek között. Beszoktatásra azért van szükség, mert minden esetben új környezettel, emberekkel, szokásokkal találkozik a gyermek. A beszoktatás a későbbi közösségi életet is meghatározhatja, a biztonságot nyújtó, nyugodt, szeretetteljes, családias légkör megtapasztalásával, vagy ennek ellenkezőjével.

A család legfontosabb információforrása az óvodáról a gyermeke hangulata, benyomásai, tapasztalatai. A gyermeke óvodai élményein keresztül a család is kialakít egy képet a csoportról, óvodapedagógusról, óvodáról.

A közös programok lehetőséget teremtenek a család és óvoda közötti kapcsolat elmélyítésére, egymás szokásainak, értékrendjének még jobb megismerésére, nevelési elveink közelítésére. A közös programok nem csak az ünnepeket tartalmazzák, hanem a szülőkkel együtt megtervezett kirándulásokat, kulturális eseményeket.

Az óvoda nyitottságából adódóan ahhoz, hogy a szülő folyamatosan tájékozott legyen a gyermekével történt eseményekről, fejlődéséről, valamint az óvodapedagógus is a gyermekkel a családban történt fontosabb eseményekről, napi kapcsolattartásra van szükség. Nyíltnapon a szülőknek lehetőséget biztosítunk a napi életbe való betekintésbe.

Leendő szülők számára az „Óvodába hívogató” alkalmakon biztosítunk betekintést intézményünkbe.

A szülők személyes élményeik alapján gyermekük új vonásait, tulajdonságait fedezhetik fel, képet kapnak gyermekük közösségben elfoglalt helyéről, viselkedéséről, teljesítőképességéről.

Szülői értekezleten az óvodát, a csoportot, a gyermeket, a szülőket érintő legfontosabb témákat, feladatokat, programokat, problémákat beszéljük meg. Az óvodapedagógus feladata a szülők vélemények meghallgatása, javaslatainak figyelembevétele.

Óvoda - bölcsőde

A bölcsődével egy intézmény vagyunk, 2022 óta külön telephellyel.

Szoros kapcsolatot ápolunk a bölcsődevezetővel, valamint a kisgyermeknevelőkkel. Szakmai tapasztalatcserékkel, konzultációkkal biztosítjuk a bölcsőde-óvoda átmenet

zökkenőmentességét. Folyamatosan biztosítjuk az átszoktatást, így a bölcsőde is egész évben tudja fogadni a jelentkező gyermekeket.

Óvoda - iskola

Célunk, az egyéni képességek figyelembevételével, a gyermeki játékszabadság tiszteletben tartásával, környezetében jól eligazodó, jó képességekkel rendelkező, az iskolai életre alkalmassá váló gyermekek nevelése.

Keressük az együttműködés lehetőségeit az iskolával, nyitottak vagyunk közös programokra, műhelymegbeszélésekre.

Minden évben teret biztosítunk a beiskolázási szülői értekezlet megrendezéséhez, valamint támogatjuk a leendő elsősök számára szervezett Iskolanyitogató alkalmakat.

Kapcsolatok formái a nemzetiségi csoportokban:

- felmérést végzünk a családok nyelvi igényéről
- segítséget kérünk a kisebbségi nyelv gyakorlásához
- a nagyszülőket is igyekszünk bevonni munkánkba hatékonyságának fokozása céljából
- kapcsolatot tartunk a Német Nemzetiségi Önkormányzattal
- részt veszünk a Német Nemzetiségi Önkormányzat által szervezett pünkösdi ünnepségen

Óvodánk egyéb kapcsolatai:

- Baranya Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Megyei Szakértői Bizottsága
- Baranya Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Pécsi Tagintézménye Járási Szakértői Bizottsága
- Pedagógiai Oktatási Központ: szaktanácsadás, minősítések, tanfolyamok, önértékelések
- Egészségügyi szervek: védőnői szolgálat, orvosok
- Esztergár Lajos Család- és Gyermejjóléti Szolgálat és Központ
- Alapfokú Művészeti Iskola
- Kozármislenyi Művelődési Központ
- Kozármisleny Város Önkormányzata
- Civil szervezetek
- A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda nyitott a külhoni magyar óvodákkal való együttműködésre és – lehetőségei szerint- szakmai kapcsolatot tart fent.

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

A helyi nevelési programunk tematikus tervéhez illesztettük a Kompetencia alapú óvodai program tématerveit. Az óvodában komplex nevelés folyik. A nevelési területek elméletileg differenciáltak, elkülönültek, a gyakorlatban azonban a tárgyi koncentráció elvének megfelelően egységet alkotnak. Az egyéni szükségleteknek megfelelő fejlesztés kellő időpontban folyik, optimális szinten, minőségben és mennyiségben. Az óvodában nevelkedő minden gyermek számára biztosított, hogy a maga módján, a maga ütemében, a maga képességei szerint a lehető leginkább tudjon kibontakozni.

JÁTÉK

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszan tartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó benyomásait játékában jeleníti meg. Így válik a játék kiemelt jelentőségű, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé. A gyermekek a játékban és a játékon keresztül gyakorolják a nyelvet, a gondolkodást, a másokkal való együttműködést, a kitartást. Itt élük át a szerepeket a hozzájuk tartozó magatartásmódokat, a felnőttek által közvetített attitűdöket és érzelmeket. A gyermekek szabadon dönthetnek abban, hogy kivel játszanak, milyen játékot választanak, és milyen témát dolgoznak fel. Az eszközök bármire felhasználhatók, a szabadság határai mindaddig terjednek, amíg a másik gyermek érdekei nem sérülnek. A játékos légkört segíti a sok új ötlet, a kellő időben nyújtott segítség, a megerősítés. A kreatív légkör segíti a gyerekek ötleteinek szabad áramlását, a másik gyermek meghallgatását, az alkotó együttműködés kialakulását. A szabad játék során a gyerekek feszélyezettség nélkül önállóan, vagy társaikkal tudnak játszani. Az óvodapedagógus által kezdeményezett játékokba szívesen bekapcsolódnak. Ezek a játékok nevelési célzatú, tanulási tartalmat hordozó játéktevékenységek, melyekben a gyerekek önkéntes alapon vesznek részt. A játék a tanulás alapvető formája. A spontán és aktív felfedező játékot öröm, jókedv és izgalom kíséri. Az önmagában is élményt jelentő játék alapozza meg a hatékony tanulást. A játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenység.

Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabad játék érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.

A gyermeknek a játék a legelemibb szükséglete, a legfőbb élményforrás, ugyanakkor a személyiség fejlesztésének színtere, a tanulás, a készség- és képességfejlesztés leghatékonyabb módja, erre épít a program, mely szem előtt tartja a játékba integrált tanulást. Ezen keresztül tapasztalja meg a körülötte lévő világ sokszínűségét, szerzi ismereteit, tanul, jut örömhöz, sikerélményhez.

A játék feltételrendszere:

A játékhoz megfelelő helyre, esztétikus és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség.

Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlélekszámot, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, a szerepjátékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült, kreatív gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a játékhoz szükséges feltételek biztosítása,
- a környezetből szerzett gyermeki benyomások feldolgozásának biztosítása a szabad játékban és a játékba integrált tanulás során,
- olyan játékos helyzetek, és tanulási alkalmak teremtése, hogy ugyanaz a tevékenység vagy összefüggő tevékenységsor mind a gyermekek egyéniségének, mind pedig fejlettségi szintjüknek megfelelően kösse le érdeklődésüket, és aktív szellemi-testi energiáikat,
- differenciálás, inkluzivitás és integráció a játékban való tanulás folyamatában.
- úgy tervezze meg a tevékenységeket, hogy azok minél több érzékszervre hassanak: látás, hallás, mozgás és a verbális kommunikáció stb. együttesen szolgálják a tanulást.
- amilyen gyakran csak lehet, tervezzen cselekedtető és gondolkodtató tevékenységeket annak érdekében, hogy felkeltse a gyermekek érdeklődését, kíváncsiságát, erősítse a gyermekek szándékait és kezdeményezéseit.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- örömmel, fantáziadúsan játszanak
- képesek társaikkal együtt játszani
- a játékeszközt szívesen átadják társaiknak
- megtanulják érzelmeik kezelését
- vigyáznak a játékok épségére
- ötletekkel gazdagítják játékukat
- bátran kezdeményeznek szerepjátékot
- a játékrendet betartják
- fejlődik szellemi aktivitásuk, beszédkészségük, problémaérzékenységük, helyzetfelismerő képességük.

VERSELÉS, MESÉLÉS

A versre, mesére különös gondot fordítunk, mert ez óvodai életünk vezérfonala.

A mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatot, ami elősegíti az olvasóvá válást. A mondókák a dúdolók a versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

Az óvodában a versmondás lényege a spontán játékos jellegben van. A vers játék a nyelvvel, az érdekesen, szépen hangzó beszéddel. A kommunikációs folyamatok egyik fő színtere.

A versek a hangzás és hangulat felől fogják meg a gyermeket. A vers, verselés folyamatossága átszövi az egész napunkat. Versek, mondókák hallgatására, mondására minden tevékenységi formánknál találunk módot. Lehetőségünk van a folyamatos játék során, ábrázoló tevékenységek közben, a külső világ megismerési folyamatában is mondókát, verset mondani.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. A meseválasztáskor szükség van a tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.

A mese épp úgy, mint a játék, nem az egyik foglalkoztatási lehetőség, hanem az egyetlen közlésforma, amelynek segítségével, a gyermekekkel szót válthatunk arról, ami a kézzelfoghatón túl legjobban foglalkoztatja őket.

Az élıszavas mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének alakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, és egyben feloldást és megoldást kínál.

A mese tárgyi világot is megelevenítı, átlelkesítı szemléletmódja és az ehhez társuló, az a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

Az óvodai nevelés eszköze is, rajta keresztül valósulhat meg az anyanyelvi nevelés egy része.

A mese az a beszédmód, amire a hét éven aluli gyermek tartósan figyelni tud, képi ereje, folyamatossága, ritmusa, hangulata fogva tartja a képzelıerıt, a mesemondó, ezáltal magával ragadja a hallgatóságot. A mese az óvodai élet állandóan zajos, nyüzsgı közegében a csend szigete. Szórakozás, multság, egymásra hangolódás. A mindennapok során ünnepélyessé kidolgozott hagyomány. Mesehallgatáskor a figyelem és a képzelet kerül elıtérbe. Beszédnevelı, én erısítı és személyiséget összerendezı hatása felbecsülhetetlen.

Célunk, hogy a mese, a vers, az anyanyelv közegén át, emberi kapcsolatokra építve, tanítva mélyítse a gyermekek önismeretét, segítse a világ megismerésében. Fejlessze belsı képzeletét. A mese nevelı hatásán alapulnak a késıbbi tanulási folyamatok.

A jó mese a szó mélyebb értelmében tanulságos. Egyszerre bensıséges, személyes és kozmikus. Az emberi természet belsı tájairól és a világ - egészérıl ad szemléletes magyarázatot.

Cselekménye a jó és a rossz összechapása. Táplálja az érzelmektıl átfutót képzelet és az akadályt nem ismerı akarat. Ezért is illik az óvodások életkorához.

A mesehallgatás lelki nyereséggel jár, (ráismerés, " az én már ezt is tudom ", elırelátás, az illúzió feszültsége) s ez kellemes élmény, de tanít a mese az emberi együttlét törvényeire és erkölcsi szokásokra is.

A mesélıvel való személyes kapcsolatban a gyermek érzelmi biztonságban érzi magát, és a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás során eleven, belsı képi világot jelenít meg.

A képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.

A gyermek saját vers - és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Folyamatosan lehetőséget biztosítunk a gyermekek számára, hogy ők is mondjanak verset, mesét, eljátszhassák ezeket.

A népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveken keresztül az érzelmi, értelmi ezen belül az anyanyelvi nevelést és a társas nevelést szeretnénk a lehető legjobb formában megvalósítani.

A 3-7 gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.

Versek, mondókák a nemzetiség nyelvén:

- rövid mesék, mondókák közvetítésével identitást alapozunk meg.
- a hasonlóságok, különbözőségek érzékelésével / magyar - német / más kultúrák iránti érdeklődést kívánunk alakítani.
- beszédképességek, kommunikációs helyzetfelismerést segítjük dramatizálással, bábozással, /mindkét nyelven /

Nemzetiségi nyelvi fejlesztés:

- a különböző interakciókban a kommunikációs helyzet felismerést, szerepnek megfelelő nyelvhasználatot segítjük.
- a nemzetiségi nyelven az artikulációs bázis erősítését, a szókincs és fogalomkörök bővítését, a mondatalkotó készség kialakítását segítjük.
- a beszédértés, beszédhallás képességét erősítjük a nyelvi játékokkal.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- örömmel mondják a mondókákat, verseket
- a gyermekek várják és kérik a mesét
- egyszerűbb mesét képesek maguk is elmondani
- megszilárdulnak a mesemondáshoz, hallgatáshoz kapcsolódó szokások
- figyelmesen, csendesen hallgatják végig a mesét
- beszélgetnek a mesében elhangzottakról, a szereplők érdekes szólásait furcsa vagy szép hangzású nevét megjegyzi
- tisztán, érthetően, az életkor megkívánta fejlettségi szinten beszélnek

- a mese, vers hatása megjelenik játékukban, ábrázolótevékenységükben, beszédükben
- a könyveket szeretik, megbecsülik
- az óvoda gyermekkönyvespolcát ismerik, rendszeresen használják - a meséskönyveket önállóan nézegetik, egymásnak megmutatják.

ÉNEK, ZENE, NÉPI JÁTÉK, TÁNC

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek. A népi játékok, és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.

A zenei nevelés az érzelmeken keresztül hat a gyermekekre. Felkelti zenei érdeklődésüket, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Hatására a gyermekek szeretnek énekelni, játszani, dúdolgatni és szívesen hallgatnak zenét. A népdalok és komponált gyermekdalok éneklése közben fejlődik hallásuk, énekléskészségük, ritmusérzékük, harmonikus mozgásuk.

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

Kodály alapelvei szerint:

Legkésőbb óvodás korban el kell kezdeni a zenei nevelést. A zenei nevelés lehetőségeit az egész

nap folyamán ki kell használni. A nap bármely szakában énekelgetnek, dúdolgatnak a gyerekek akár spontán, akár az óvónő kezdeményezésére.

Lényege a néphagyományból való kiindulás. Az óvodai zenei nevelés a mondókákat és az énekes játékokat a magyar gyermekjáték - hagyomány anyagából meríti. A néphagyomány ápolása ebben az életkorban kétszeresen indokolt. Egyrészt mert a gyermek ugyanolyan észrevétlenül tanulja meg a mondókákat, dalokat, mint az anyanyelvét, másrészt mert a néphagyomány a zenét a szöveg és a dallam tökéletes egységében tárja a beszélni tanuló

gyermek elé. A mondókák zenei értéke a gyermekdalokéval egyenlő. A pontos hangzójtés, valamint a folyamatos lüktetés elősegíti a beszéd fejlődését, a szép kiejtést.

A módszer, amelyben a zene elemei vannak túlsúlyban, fejlesztő és kapcsolatteremtő, az önkifejező eszközök és esztétikai értékük, azok hatása lényeges szerepet tölt be a gyerekek fejlődésében. A zene képes felkelteni és fokozni az aktivitást, szabályozni a feszültséget; indulatokat kelt és levezet, nyugalmat teremt, a legkülönbözőbb érzelmeket mobilizálja, serkenti a képzeletet, emlékeket, befolyásolja a közérzetet, alakítja a viselkedést. Fejleszti a közösségi érzést. A népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is. Az éneklés, zenélés, népi játékok, néptánc a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Ének – zene a nemzetiségi nyelven

- tapasztalással segítjük felismerni, hogy énekelni minden nyelven jó
- helyi gyűjtésekből a nemzeti sajátosságokkal ismertetjük meg a gyerekeket
- a kisebbség nyelvén aktív szókincset szeretnénk kialakítani a nemzetiségi mondókák, segítségével
- mondókázás, éneklés során megismernek néhány német nyelvű népi játékot, körjátékot, dalt, mondókát táncot
- egyszerű tánclépések koreográfiák betanításával is próbálkozunk.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- szeret énekelni, maga is szívesen kezdeményez énekes játékot
- egyszerű dallammotívumokat tisztán énekel vissza
- koordinált mozgásra képes, mozgásában megjelennek a járás, lépés változatos formái, térformát tudnak alakítani (kör, csigavonal, hullám stb.)
- egyszerű táncmozgásokat kedvvel végez
- érzi a fogalompárokat, képes azokat énekléssel, mozgással alkalmazni (halk hangos, magas – mély)
- szeret, és maga is tud dallamot, mozgást, ritmust, játékot kitalálni
- megkülönbözteti az egyenletes lüktetést a dal ritmusától
- ütőhangszereket használ: lüktetést, ritmust, motívumhangsúlyt kiemel
- együtt tud játszani társaival, betartva a szabályokat.

RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Az óvodai nevelésben törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére.

Ennek érdekében:

- Mindig előre tervezzük kínálatunkat, mely fejleszti a gyermek figyelmét, feladattudatát, koncentráló képességét. Tervezőmunkánk differenciált: figyelembe vesszük a különböző korú és képességű, fejlettségű gyerekek sajátosságait, egy-egy vizuális ötletet többféle szinten kínálunk fel
(pl. másként a sajátos nevelési igényű gyermekeknek, másként a standardhoz közelítő, és másként a tehetséges gyermekeknek).
- Az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosítunk.
- Lehetőséget nyújtunk arra, hogy a gyerekek minél több oldalról vizsgálhassák környezetüket, kielégülhessen természetes kíváncsiságuk, az ábrázolás élményekből, tapasztalatokból induljon ki.
- Az ábrázolás - mind térbeli, mind síkbeli - könnyebbé válik számunkra, ha egy-egy téma hosszabb időszakot ölel fel (lsd. témahetek, projektek), komplexen kapcsolódik más fejlesztési területekhez.
- Rácsodálkoztatjuk a változásokra, ezáltal motiváljuk az önkifejezésre.
- Biztosítjuk a megfelelő eszközöket, melyek a nap minden szakában elérhetőek számukra, törekszünk rajzos terek és műhelyek kialakítására a csoportszobában.
- A természetes anyagok, termékek felhasználását helyezzük előtérbe. Feladatunk az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.
- Célunk a népművészet elemeinek, technikáinak felelevenítése, megismertetése.

Minél többértű ismeretet nyújtunk a gyermekeknek az ábrázolás – önkifejezés megvalósításához, annál gyorsabban és szélesebb körben sajátítják el a technikai elemeket. A sokrétű, változatos ábrázolási lehetőségek biztosítják a sokoldalú képességfejlődést. Fontos,

hogyan ez a folyamat életszerű keretek között történjen, ami alkalmazásképes tudást eredményez.

Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló, térbeli tájékozódó és rendezőképessegek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek térforma és szín képzeletének gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

A legfontosabb, hogy a gyermek örömmel tevékenykedjen, újra és újra alkosson, próbálja megvalósítani elképzeléseit.

Hagyjuk, hogy a gyermek a saját szintjén, a saját elgondolásai szerint, a saját élményeit alkossa meg. A vizuális nevelés összetett nevelési terület, hiszen magában hordozza a rajzolást, festést, mintázást, plasztikai munkákat, képalakítást, konstruálást, műalkotásokkal való ismerkedést, valamint a környezet alakítását is.

Az óvodapedagógusok feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

Nemzetiségi nyelvi fejlesztés a vizuális nevelés terén

- a különböző technikákban nemzetiségi sajátosságokkal ismertetjük meg a gyermekeket
- ezzel a tevékenységi formával elsősorban a passzív másodnyelvi szókincset gyarapítjuk, élmények, tárgyak, eszközök, technikák megnevezésével aktivizáljuk a szókincset

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- képesség önálló témaválasztásra
- igény, az elgondolás létrehozásához, (kis segítség a megvalósításhoz)
- analízis - szintetizáló gondolkodás, (legyen képes kiemelni egyes részeket, majd összerakni egészé)
- használja ki a rendelkezésére álló teret
- alkosson stabil, masszív építményeket
- használja a színek tárházát
- figyelmük, technikai tudásuk aktív legyen

MINDENNAPOS MOZGÁS

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység
- irányított, mindennapos mozgásfejlesztés
- szervezett mozgásos tevékenység

Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni.

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei.

Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok spontán és szervezett mindennapos alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül az erő és az állóképességének fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és az egészséges életmódra nevelés hatásait.

A mozgásos szabályjátékok fejlesztik a mozgáskoordinációt, a motoros képességeket, segítenek tájékozódni a térben, a cselekvés helyszínén. Együttes mozgás esetén fejlesztik a szociális képességeket, az együttműködést, az egymásra figyelmet, az udvariasságot, valamint a társas magatartást.

Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítani kell. Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezik a zenére, zene ritmusára végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc) amelyek jelentős mértékbe segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

Az óvoda sokat tehet a mozgás biztonságáért azzal, hogy gondoskodik a gyermek mozgásfejlődéséhez szükséges inger gazdag környezetről, szeretetteljes, bátorító légkörről. Az óvodai testnevelés során érvényt kell szerezni az egyéni képességek kibontakoztatásának, a mozgásélmény sokirányú megtapasztalásával.

A mozgásfejlesztés óvodai hatékonyságának tényezői:

- az óvónő személyisége, mozgáskultúrája
- mozgáskombinációk alkalmazása
- különböző eszközök használata
- gyakorlólhelyek változatossága

A mozgásos játékok a természetes mozgásokból építkeznek. Az ugrás, ugrándozás, futás, járás, bújás, a labdával való ügyeskedés, az állatok, mesealakok mozdulatainak utánzása egy sor olyan hagyományos népi és testnevelési játék nélkülözhetetlen eleme, ami a legtermészetesebb mozgásbiztonság erősítő, önként és örömmel végzett gyakorlás. A játékban tökéletesedik a már megtanult mozgások sokasága. A mozgásos játékokban a gyerekek ötletgazdagsága, kitartása figyelhető meg. A hagyományos játékeszközök (pad, zsámoly, szőnyeg, labda) és az újak bekapcsolása gazdagítja a mozgás kínálatot, ébren tartja a gyermekek fantáziáját.

A játékszerek segítenek a mozgásanyag nehézségi fok szerinti megkülönböztetésében is.

Az alapfelszereltségen kívül intézményünkben rendelkezésre álló mozgásfejlesztő eszközök:

Mozgáskotta: a Mozgáskotta –módszer a természetes mozgásfejlődés elemeiből összeállított tervszerű program, amely nem csupán a mozgások térbeli és időbeli szerkezetére, hanem a teljesítményre koncentrál

Mászófal: Használata során a gyermekek megismerik, felfedezik a saját képességeiket és határaikat. Kiválóan alkalmas a különböző részképességek fejlesztésére is.

Nemzetiségi nyelvi fejlesztés a mozgásos játékokban

- ez a terület elsősorban passzív szókincset jelent a gyermekeknek, megértési szinten várjuk el minden korcsoportban
- a népi mozgásos játékokkal hagyományt is ápolunk
- a mozgásos tevékenység során hallott egyszerűbb utasítások, mozgásformák megnevezése által
bővül passzív szókincsük.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- növekszik teljességük, mozgásuk összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válik
- mozgástapasztalataik az egyensúlyban és ugrásban növekszik
- cselekvőképességük gyors, mozgásban kitartóak
- fejlődik tér és időtájékozódó képességük
- megszeretik és igénylik a mozgást
- egyéni-, csoportos-, és váltóversenyt játszanak a szabályok pontos betartásával
- megértik az egyszerű vezényszavakat
- a természetes járást ütemes járással váltakoztatják
- állórajtból kiindulva 20 - 30 méter futnak
- talicskáznak combfogással
- egyensúlyoznak padmerekvítő gerendán
- hátsó függőállásban lábmozgást végeznek
- hat - nyolc lépés nekifutással tetszés szerinti akadályt átugranak
- ugrásukat a talajéréskor fékezni tudják
- kislabdát hajítanak távolba
- labdát vezetnek helyben

A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti- emberi-tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, a közösséghez való tartozás élményét, az összefogás, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek, és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. A számlálgatás, méricskélés, összehasonlítás, sorba rendezés mind - mind a játék része. Az építőjáték szerepe nagyon fontos a matematikai, illetve geometriai ismeretszerzésben.

A tárgyak, személyek tulajdonságait, térbeli, mennyiségi, formai vonatkozásait az óvónőtől hallják a gyermekek, spontán épül be szókincsükbe és segíti problémamegoldó gondolkodásukat.

Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet megismerését.

Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.

Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt fenntarthatósági szemléletformálásra, a környezettudatos magatartás alakítására.

A környezetvédelemre is nagy hangsúlyt fektetünk:

- szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás
- közösen gondozzuk az udvart és az Óvodakertet
- takarékoskodunk az árammal, vízzel

Cél: Az érzelmek, az érzelmi nevelés kiemelt szerepének hangsúlyozása, a környezettudatos viselkedés- és magatartásformák, a helyi adottságok tudatosítása, a környezeti kultúrára nevelés fontossága, ennek kialakítása, valamint, az ehhez szükséges megfigyelő - és gondolkodásképesség fejlesztése; a környezettel való harmonikus együttélés és a fenntartható fejlődés igényének megteremtése, megvalósítási lehetőségeinek keresése

Nemzetiségi nyelvi fejlesztés a külső világ megismerése során

- nemzetiségi csoportokban törekszünk a pozitív érzelmi viszony kialakítására, szülőföldjükhöz, a kisebbség szokásaihoz, hagyományaikhoz, kultúrájához

- a számlálgatás, mérickskélés, összehasonlítás, sorba rendezés által bővül aktív szókincsük is.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- a játékban felmerülő feladatok megoldásához összehasonlítanak, összemérnek, válogatnak,
- sorba rendeznek a gyerekek
- felismerik és megnevezik a mennyiségi különbségeket
- folyamatosan számolnak 20-ig
- ismerik a kört, háromszöget, négyzetet, téglalapot, kockát, gömböt, téglatestet, hasábot
- nézegetik magukat a tükörben, felismerik a jobb és bal oldalt
- használják az irányok meghatározására szolgáló névutókat
- észreveszik környezetükben a változásokat
- séta közben vigyáznak társaikra, figyelmeztetik egymást a szabályokra
- ismerik az időjárási jelenségeket (eső, szél, napsütés, hó, jég, fagy, zúzmara, jégvirág stb)
- felismerik és megnevezik a környezetükben élő, és könyvekből ismert állatokat, növényeket,
- gyümölcsöket
- különbséget tesznek élő és élettelen között
- ismerik a reggel, dél, este (délelőtt, délután) fogalmát
- észreveszik a hiányzókat, érkezéskor, távozáskor köszöntik egymást
- tudják milyen évszak van, felsorolják a hónapokat, hét napjait
- ismerik testük részeit
- a környezettudatos magatartás a mindennapjaik részévé válik
-

MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka jellegű játékos tevékenység, az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusoknak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az önként vállalt naposi munka, a környezet - a növény - és állatgondozás.

A gyermekek azonosulnak a céllal és élvezik az eredményességét.

Az óvodáskorú gyermekek munka jellegű tevékenységeit a könnyedségnek, az önkéntességnek kell áthatnia, jellemeznie. A gyermekek önként, örömmel segítsenek, tevékenykedjenek.

A munka jellegű tevékenység alakítja az erkölcsi tulajdonságokat, fejleszti a felelősség és feladat - tudatot, új ismeretek szerzésére, tapasztalatok gyűjtésére ad alkalmat.

A készségeik formálódnak, pontosabbá válnak, elsajátítják az eszközök, szerszámok használatát.

Az óvodapedagógus a gyermekek önkéntességét, nyíltságát, megismerési vágyát, aktivitását, érdeklődését tudatosan igyekszik felhasználni nevelési céljainak megvalósítása érdekében.

A munka jellegű tevékenységek a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszközei, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő pozitív értékelést igényel.

Az óvónő teremtsen meg a gyermek számára a képességeknek megfelelő munkalehetőségeket, sohasem kényszerítse, erőltesse az elvégzésére. A tevékenység szolgálja a gyermekek életre való felkészülését, a világ megismerését.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- tanuljanak meg önállóan dönteni, feladataikat egymás között megosztani
- belső és külső szükségesség motiválja a munka elvégzését
- jelentsen örömet a gyermekeknek a munka jellegű tevékenység elvégzése és eredménye, kényszer nélkül
- ismerjék fel a munka szükségességét, alakuljon ki feladattudatuk

A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

A gyermekek tanulási képességeiknek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat.

A tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. A cselekvéses tanulás az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, az óvodapedagógus által kezdeményezett párhuzamos tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg.

Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek adottságai, családban és tágabb környezetükben szerzett tapasztalataikra, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermekek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációjukat.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos minta és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása),
- a spontán játékos tapasztalatszerzés,
- játékos, cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- a gyakorlati problémamegoldás,
- az óvodapedagógus a tanulás irányítása során egyéni, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

Nemzetiségi nyelvi fejlesztés a tevékenységekben megvalósuló tanulás során

- a gyermekek passzív-aktív szókincse spontán, szituatív (helyhez kötött) szervezett tanulás folyamán, óvónőjük modellértékű beszédmintáját követve bővül,
- valamennyi képességekben, spontán és szervezett tanulási helyzetekben adunk lehetőséget az ismeretek rendezésére, bővítésére, kiegészítésére,
- a felismerés mellett a felidézés képességét erősítjük,
- a németes csoportokban fontos szempont a két óvodapedagógus által közösen kidolgozott témák megvalósítási sorrendje, melynek lényege, hogy egy adott témában, egy tevékenység tartalmával először magyarul ismerkedjen meg a gyermekek, s csak utána német nyelven,
- figyelembe kell venni, alkalmazni kell az egyéni differenciálást, az egyes gyermek nyelvi szintjét.

VI. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek a sikeres iskolai munkához.

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés, megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondszerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét, elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok

gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi. A szociálisan érett gyermek egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését, feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

Az ötéves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

A GYERMEKEK FEJLŐDÉSÉNEK NYOMONKÖVETÉSE

Az óvoda az óvodás gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követi és írásban rögzíti. A gyermek fejlődéséről a szülőt rendszeresen tájékoztatja.

Az óvoda a gyermek érzelmi-szociális, értelmi, beszéd-, hallás-, látás, mozgásfejlődésének eredményét, valamint az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyeléseket - szükség szerint, de legalább félévenként rögzíti. Rögzíti továbbá a gyermek fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat és a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket.

VII. HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEINK

A gyermekek életének jeles napjai

Igény szerint születésnapot vagy névnapot ünneplünk. Az ünneplés személyre szólóan történik. A gyerekek együttesen köszöntik az ünnepeltet.

Egyéb ünnepeink

Minden ünnepre hosszasan készülődünk - anyaggyűjtés, dekorációkészítés, dekorálás, ajándékkészítés.

- *Márton nap*

Nemzetiségi csoportjaink színes lámpásokat készítenek és este közös lámpás felvonulást szervezünk gyermekekkel, szülőkkel, nevelőkkel.

- *Mikulás*

Miklós püspök neve napját ünnepeljük, aki régen a szegényeken segített. Ma a gyerekek ünnepe. Fantáziálunk, képzelődünk, mesélünk a Mikulásról, aki messzi hegyekből érkezik hozzánk, ajándékkal teli zsákkal. Óvodánkat személyesen látogatja.

- *Karácsony*

Az egész adventi időszakban, decemberben készülődünk az ünnepre. Jelképeink - fenyőág, gyertya, csillag, mézeskalács. Adventi koszorút, adventi kalendáriumot készítünk, fokozatosan díszítjük fel a csoportot és az egész óvodát. A családi fa alá közös ajándékot készítünk (gyerek - óvónő munka). Megtartottuk a fenyőfaállítás hagyományát, ami alá minden csoport óvó nénije maguk által készített ajándékot és új játékokat helyez az ovis ünnepnapon.

- *Farsang* - Népszokások felelevenítése - (Busójárás, téltemetés, kiszabáb - égetés)

Változatos, mókás, bolondozó, táncos multság, amire gyerekek, felnőttek jelmeztervekkel készülnek. Csoportszintű ünneplés bohókás játékokkal, csemegézéssel színesítve.

- *Hazafias ünnep, Március 15.*

Olyan jelképekkel készülünk, amire a gyerekek is fogékonyak, huszárok, csaták, katonásdi, várépítés, zászlókészítés, kokárda, menetelés, nótázás, zenehallgatás.

- *Húsvét*

Falusi népszokások felelevenítése beszélgetéssel, képek nézegetésével, imitált játékkal, (locsolkodás). Hangulati előkészítés - tojásfestés, locsolóvers, tojásfa készítés, ajándékkeresés a szabadban.

- Anyák napja

Elsősorban a család ünnepe. A gyermekek otthon köszöntik édesanyjukat rövid verssel, az óvodában készített ajándékkal. Igyekszünk valamelyik családtagot, hozzátartozót (apuka, testvér vagy nagyszülő) bevonni az otthoni ünneplésbe.

Ezen kívül az óvodában is megköszöntjük az édesanyákat az évzáró műsor keretén belül, vagy szülői igények alapján, külön szervezett ünnepélyen.

- Gyermeknap

Tréfás versenyjátékok, tánc, szórakozás az udvaron. Kirándulás szervezése önként vállalkozó szülőkkel közösen. (Tűzrakás, sütés, főzés)

- Évzáró ünnepély

Május hónapban évzáró ünnepség keretében a ballagó gyerekek búcsúzása az óvodától, közös éneklés, verselés, gyerekzsúr.

- Nemzeti összetartozás napja (június 04)

Megemlékezés néptánc műsor keretei között, előadók meghívása

VIII. A GYERMEK ÉS IFJÚSÁG VÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

A 3-7 éves gyermekek életük jelentős részét óvodánkban töltik.

Hangulatukban, viselkedésükben, testi tüneteikben történő változás, fejlődésük minden hibája, zavara megjelenik az óvodában. Ezeket a pedagógusnak észre kell vennie, keresni kell a tünet mögött meghúzódó okokat.

Az óvónő nyitottsága, empátiája elősegítheti és támogathatja a családi nevelést, főleg a gondokkal küzdő családoknak nyújthat nagy segítséget.

A megelőző intézkedésekkel megakadályozhatjuk a súlyosabb pszichés károsodás kialakulását.

Gyermekevédelmi munkacsoportunk arra hivatott, hogy időben intézkedjen az intézményben jelentkező problémákkal kapcsolatban.

Kapcsolatban állunk az Esztergár Lajos Család- és Gyermejkölési Szolgálat és Központ munkatársával, akin keresztül jelezni tudjuk az e területen jelentkező problémákat, A város gyámügyi előadójával, illetve védőnői hálózattal napi kapcsolatban vagyunk.

Sajátos feladataink

Alapelveink: minden gyermek tisztelete, szeretete, megbecsülése, másságának természetes elfogadása.

Feladataink:

- az óvoda és a család közötti partnerség kiépítése
- a gyermek óvodai életútjának megalapozása
- a hagyományos kapcsolattartási formák felajánlása
- a kapcsolattartás megújult lehetőségeinek felkínálása, támogató eljárások: a családi funkciók, szülői szerepet, szülői kompetenciákat erősítő programok

Balesetmegelőzés feladatai

Évenként egy alkalommal a nevelési év kezdetén az egész intézményre kiterjedő, átfogó szemle keretében megvizsgáljuk az egészséges és biztonságos munkavégzés és nevelés feltételeit.

A vizsgálat kiterjed az óvoda udvarára és az udvaron felállított játékokra is.

Az időszakos kötelező felülvizsgálatokat megkérjük.

Amennyiben hiányosságot észlelünk, azt haladéktalanul, vagy rövid határidőn belül megszüntetjük.

Év közben bármilyen balesetveszélyt észlelünk, azonnal haladéktalanul intézkedünk.

jelezzük az igazgatónak, fenntartónak,

A gyermekeket minden évben életkoruknak megfelelően balesetvédelmi és tűzvédelmi oktatásban részesítjük, melyen felhívjuk figyelmüket a veszélyek, balesetek elkerülésére szolgáló helyes viselkedésre. A balesetvédelmi oktatást a csoportnaplókban, írásban rögzítjük.

IX. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK INTEGRÁLT NEVELÉSE

Óvodánk befogadó, inkluzív intézmény, ahol az integráció legmagasabb foka a teljes integráció működik. Ez azt jelenti, hogy a nevelés oktatás teljes időszakában sérült és ép gyermekek együtt egy csoportban tartózkodnak. Az együttnevelés folyamán a pedagógusok mellett minden óvodába járó gyermek számára természetessé válik az elfogadás, a tolerancia.

Óvodánk alapfeladata:

A többi gyermekkel együttnevelhető, sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése. Ezen belül: a különleges bánásmódot igénylő, a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem – vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek ellátása.

AZ SNI GYERMEKEK ÓVODAI NEVELÉSÉNEK CÉLJA

Az óvodai nevelés során a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszünk.

Célunk: Az SNI- s gyermekekre jellemző sajátosságok figyelembevételével az optimális fejlesztő hatások megtervezése és a személyiség túlterhelése nélküli lehetséges legjobb eredmény, az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettség elérése.

- sajátos nevelési igényű gyermekek családi nevelésének, a közösségbe való beilleszkedésének az elősegítése a többi gyermekkel együtt történő integrált nevelés során,
- gyermekek fejlesztésének megvalósítása a számukra megfelelő területeken, úgy, hogy a nevelés, fejlesztés ne terhelje túl a gyermeket,
- minden segítség megadása a gyermek hátrányainak leküzdéséhez,
- az egészségügyi és pedagógiai habilitációs, rehabilitációs tevékenység, teammunkában kialakított és szervezett nevelési folyamatban történő megvalósítása, az egyes gyermekek igényeitől függő eljárások (időkeret, eszközök, módszerek, terápiák) alkalmazásával.

A PEDAGÓGIAI MUNKA KIEMELT TERÜLETEI

Érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása

Beilleszkedés szempontjából fontos a csoporttársak el és befogadó képessége. A csoporttársak személyisége is sokban gazdagodhat azzal, ha megismerik mire képes sérült társuk, milyen erősségei vannak. Az óvónő szeretetteljes, elfogadó magatartásával, a helyes viselkedési formák alkalmazásával nagy segítséget jelenthet a sérült és ép gyermek közötti pozitív kapcsolat létrejöttében.

Egészséges életmód alakítása

Egészséges életvitel igényének kialakítása, a testi-lelki szükségletek harmonikus összehangolása. Cél, hogy a sérült gyermek egyéni képességei által meghatározott szinten sajátítsa és végezze el azokat a tevékenységeket, melyek saját személyével kapcsolatosak. Fogadja el a társaktól, felnőttektől jövő segítséget, amit, képességeit meghaladó tevékenységek végzése esetén kap. Öltözködés, étkezés, mosdóhasználat területén egyre nagyobb önállóság megkövetelése.

Anyanyelvi- és értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés, fejlesztés a legalapvetőbb pedagógiai feladat és különösen kiemelt az SNI gyermekek esetében. Kialakulásának fő tere a kisgyermek és az őt gondozó személy között létrejövő kölcsönös, szeretetteljes kapcsolat. Az óvónő feladata, hogy megfejtse a gyermek megnyilvánulásait és a felismert igény kielégítésével válaszoljon a jelzésekre. Így a gyermek felismeri, hogy viselkedésével befolyásolni tudja környezetét, ami előmozdíthatja érzelmi és értelmi fejlődését, viselkedését, alkalmazkodását a környezetéhez.

Új tapasztalatok szerzésének biztosítása a társadalmi és természeti környezettől. Cél, hogy a külvilágból szerzett ingerek, tapasztalatok fejlesztő módon épüljenek be a gyermek személyiségébe és megalapozzák a további fejlődést. Az értelmi nevelés legfőbb színtere a szabad játéktevékenység, mely keretet és lehetőséget nyújt az SNI gyermek meglévő fejlettségi szintjét kihasználva a fejlődés biztosítására, valamint biztosítja a gyermek beilleszkedését a befogadó csoport tagjai közé.

Óvodánk feladata, hogy a fokozatosság elvét követve rendszeresen segítse a gyermekek befogadó és önkifejezési képességeinek kibontakozását.

Mozgásfejlesztés

Nagy jelentősége abban rejlik, hogy hatással van a kognitív funkciók és a szociális képességek fejlődésére is. Cél: mozgáskedv megőrzése, szükség esetén felkeltése. Ennek eszköze a megfelelő motiváció, valamint a mozgásra inspiráló biztonságos környezet. A

mozgásfejlesztés a természetes nagymozgások fejlesztésével indul, majd egyre nagyobb hangsúlyt kap a szem, kéz, láb koordináció és egyensúlyi érzék fejlesztése, végül a finommotorika fejlődik.

Óvodánkban több éve sikeresen alkalmazzuk a Veronika mozgásfejlesztő játékokat. Ezekben a zenés, táncos mozgáskombinációkban összefonódik a játék, a ritmus, a zene és a társakkal való aktív együttműködés.

A 2018-2019 tanévtől óvodánk térítésmentesen biztosítja azon gyermekek számára a TSMT (Tervezett Szenzomotoros Tréning) foglalkozásokat, akiknél a Nevelési Tanácsadó által kiállított szakvélemény mozgásfejlesztést ír elő fejlesztendő területként.

AZ SNI GYERMEKEK ÓVODAI NEVELÉSÉNEK FELTÉTELEI

Az integráció alapvető feltétele, hogy a befogadó intézmény pedagógusai rendelkezzenek bizonyos alapismeretekkel a fogyatékoság körülményeiről, ismerjék a fejlődés szintjeit életkoronként, jártasak legyenek a differenciáló pedagógiában. Ahhoz, hogy a pedagógus nevelési segítséget tudjon nyújtani, nem csak megfelelő kompetenciákkal kell rendelkeznie, hanem olyan elfogadó attitűddel kell bírnia, amely segíti a gyermekek fejlődését.

Az óvodapedagógusok megfigyeléseiket, tényszerű megállapításaikat megadott szempontrendszer mentén félévente rögzítik a gyermekek fejlődési lapján. A lapon a fejlettségi szint időszakonkénti megállapítása mellett a differenciálás feladatai is tervezhetőek, értékelhetőek.

Az adott gyermek fejlesztési stratégiájának kialakítását a gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógus, terapeuta segíti.

Közreműködésük kiterjed a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusok felkészítésére, az óvoda sajátos teendői ellátásának tervezésére, folyamatos tanácsadásra, mely az óvodai nevelőmunkán túl a szülők és az óvoda együttműködésére is kellő hangsúlyt helyez.

A speciális végzettségű szakember:

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermek haladását,
- javaslatot tesz gyógypedagógia-specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására, az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra, a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására,
- segítséget nyújt a szükséges speciális (segéd) eszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzés lehetőségéről,

- együttműködik az óvodapedagógusokkal, figyelembe veszi a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait,
- kapcsolatot tart a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával.

Az együttnevelés mindennapi megvalósulásának és a gyermekek fejlődésének legfőbb feltétele a pedagógusok, a gyógypedagógusok és a szülők hathatós együttműködése.

A szülő szerepe alapvető, nélkülözhetetlen eleme az integrációs folyamatnak. A gyermek családjának pozitív és támogató hozzáállása nagyban megkönnyíti az integrálás folyamatát.

X. Záró rendelkezések

A Janikovszky Éva Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programjának érvényességi ideje:

2025. évtől

Elfogadás: a szakalkalmazotti testület 2/3-os többséggel fogadja el.

Módosítása

A program módosítását kell kezdeményezni:

- jogszabályi változás esetén,
- a szakalkalmazotti testület 2/3-ának kérésére.

A módosítást a szakalkalmazotti testület fogadja el.

Legitimáció

A Pedagógiai Programot a szakalkalmazotti testület fogadja el és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé. Ki kell kérni a Szülők Közösségének véleményét.

Nyilvánosság

Az Óvoda Pedagógiai Programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A program közzététele:

- Polgármesteri Hivatalban,
- óvodaigazgató irodájában,
- nevelői szobákban
- az intézmény honlapján

A Pedagógiai Program a Janikovszky Éva Óvoda és Bölcsőde óvodapedagógusainak közös munkája. Az intézmény nevelői aláírásukkal erősítik meg, hogy elfogadják a programot és a vállalt feladatokat – a program szellemiségét megőrizve – legjobb tudásuk és lelkiismeretük szerint teljesítik.

A Pedagógiai Program elfogadása és jóváhagyása

A szakalkalmazotti testület a Pedagógiai Programot 2025. augusztus 26-án elfogadta.

A szakalkalmazotti testület nevében:

ph. Baranyiné Belényesi Éva
igazgató

A szülői szervezet nevében véleményezte:

Kis-Marics Mihályné
szülői szervezet elnöke

Kozármisleny, 2025. augusztus 31.

KIVONAT

Kozármisleny Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2025. szeptember 23-ai rendes nyílt üléséről készült jegyzőkönyvből

145/2025. (IX.23.) Ök. sz. határozat:

Kozármisleny Város Önkormányzata Képviselő-testülete, mint a Janikovszky Éva Óvoda és Bölcsőde fenntartója úgy dönt, hogy az óvodai intézményegység Pedagógia Programját jóváhagyja, és felkéri a jegyzőt, hogy a döntésről az igazgatót haladéktalanul tájékoztassa.

Határidő: azonnal

Felelős: képviselő-testület, dr. Göndöcz András jegyző, Baranyiné Belényesi Éva igazgató

Kivonat hitelül:

Kozármisleny, 2025. szeptember 24.

Horváthné Sipos Bernadett
jegyzőkönyv-vezető

A módosított Pedagógiai Programot megismertem és elfogadom:

	Név	Aláírás
1.	Almási Barbara	Almási Barbara
2.	Appl Melanie	Appl Melanie
3.	Baloghné Hágen Melinda	Baloghné Hágen Melinda
4.	Baranyiné Belényesi Éva	Baranyiné Belényesi Éva
5.	Biró-Dobszai Diána	Biró-Dobszai Diána
6.	Bükkösi Lilla	Bükkösi Lilla
7.	Csőkéné Mester Mónika	Csőkéné Mester Mónika
8.	Figlerné Erős Mónika	Figlerné Erős Mónika
9.	Gengelné Nyíró Eszter	Gengelné Nyíró Eszter
10.	Heizler Zsófia	Heizler Zsófia
11.	Hockné Sümegi Krisztina	Hockné Sümegi Krisztina
12.	Horváthné Ipolyi Rebeka	Horváthné Ipolyi Rebeka
13.	Iványi Márta	Iványi Márta
14.	Keményfi Márta	Keményfi Márta
15.	Némethné Nagy Éva Mária	Némethné Nagy Éva Mária
16.	Palotai Tímea	Palotai Tímea
17.	Pápainé Deményi Ágnes	Pápainé Deményi Ágnes
18.	Ritter Bernadett	Ritter Bernadett
19.	Rónáné Horváth Szilvia	Rónáné Horváth Szilvia
20.	Sasfalviné Siklósi Erika	Sasfalviné Siklósi Erika
21.	Szakácsné Molnár Ágnes	Szakácsné Molnár Ágnes
22.	Sziebert Livia	Sziebert Livia
23.	Till Ágnes	Till Ágnes
24.	Timesuk Blanka	Timesuk Blanka
25.	Vargáné Hegedüs Zsófia	Vargáné Hegedüs Zsófia

2025. augusztus 26.

